

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΦΙΛΛΑΝΔΙΑΣ ΛΕΟΝΤΟΣ

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Καρελίας καί πάσης Φιλλανδίας κ. Λέων, ἀνταποκρινόμενος σέ πρόσκληση τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου, πραγματοποίησε ἐπίσημη ἐπίσκεψη στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀπό τίς 5 ἕως τίς 12 Φεβρουαρίου 2010. Τό Σεβασμιώτατο συνώδευαν ὁ Ἀρχιμανδρίτης Antti Mikael Larikka, ὁ Διάκονος Osmo Kurola καί ὁ Γραμματέας Kaj Appelberg.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας ἔφθασε στό ἀεροδρόμιο Λάρνακας τήν Παρασκευή, 5 Φεβρουαρίου, καί ὥρα 14.50'. Τόν ὑπεδέχθη ὁ Μακαριώτατος, παρισταμένων τοῦ Μητροπολίτη Κιτίου, τῶν Χωρεπισκόπων Καρπασίας καί Μεσαορίας καί ὑπηρεσιακῶν παραγόντων.

Ὁ Σεβασμιώτατος κατέλυσε στό ξενοδοχεῖο «Hilton Park» στή Λευκωσία καί τό βράδυ παρακάθησε σ' ἀνεπίσημο δείπνο στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή.

Στίς 10.00' π.μ. τῆς 6ης Φεβρουαρίου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας ἔφθασε μέ τούς συνεργάτες του στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή, ὅπου τοῦ ἐπεφυλάχθη ἐγκάρδια ὑποδοχή ἀπό τόν Μακαριώτατο, τούς Μητροπολίτες Πάφου, Κιτίου, Κυρηνείας, Λεμεσοῦ, Κωνσταντίας καί Τριμυθοῦντος, τούς Χωρεπισκόπους Καρπασίας καί Μεσαορίας, τό προσωπικό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, τόν κλῆρο τῆς πρωτεύουσας, τή μαθητιῶσα νεολαία καί πλῆθος πιστῶν.

Ἀκολούθως τελέστηκε δοξολογία στόν καθεδρικό ναό Ἀπ. Ἰωάννη Θεολόγου Λευκωσίας, μετά τό πέρας τῆς ὁποίας ὁ Μακαριώτατος προσφώνησε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Λέοντα ὡς ἀκολουθῶς:

*Ὁ Μακαριώτατος ἀσπάζεται τόν Ἀρχιεπίσκοπο Φιλλανδίας
κατά τήν ἄφιξή του στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή.*

*Οἱ Ἀρχιερεῖς ὑποδέχονται τόν Ἀρχιεπίσκοπο Φιλλανδίας στήν εἴσοδο
τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.*

«Σεβασμιώτατε,

Μέ αίσθήματα βαθύτατης χαρᾶς, τιμῆς καί συγκίνησης Σᾶς ὑποδεχόμεθα σήμερον στήν παλαίφατο καί ἀποστολική Ἐκκλησία τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα καί μάλιστα στήν καθέδρα ἡμῶν.

Αἰσθανόμεθα πολύ εὐτυχεῖς, γιατί ἔχουμε στό ἐπίκεντρο τῆς ἀγάπης μας ἓνα καταξιωμένο Ἱεράρχη τῆς Ἐκκλησίας, ἓνα ἀκάματο ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου, ἓνα ἀληθινό ἱεραπόστολο, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Καρελίας καί πάσης Φιλλανδίας κύριο Λέοντα.

Ἡ χαρά καί ἡ συγκίνησή μας, Σεβασμιώτατε, εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερη, γιατί στό σεπτό πρόσωπό Σας ὑποδεχόμεθα ἓνα διαπρεπῆ Ἱεράρχη στή μαρτυρική μας μεγαλόνησο. Οἱ ἀδιάλειπτοι ἀγῶνες Σας γιά τήν ὁργάνωση καί ἀναγέννηση τῆς Ὁρθοδοξίας καλλιέργησαν στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων τό θερμό χριστιανικό πνεῦμα τῆς ἀγάπης στήν παγωμένη χώρα τῆς Φιλλανδίας.

Οἱ ἀγῶνες αὐτοί συναντῶνται καί διασταυρῶνονται μέ τούς δικούς μας γιά τή σωτηρία τῆς μοιρασμένης Πατρίδας μας, τῶν συλημένων καί κατεστραμμένων, ἀπό τή λαίλαπα τοῦ Ἀττίλα, νῶν μας.

Ἡ ἐπίτευξη τῶν εὐγενικῶν ἐκκλησιαστικῶν Σας ὁραματισμῶν μᾶς γεμίζει μέ πίστη καί αἰσιοδοξία καί «ὡς δρόμος Ἀερμών» ἀναψύχει τόν λαό μας καί ὅλους ἐμᾶς, γιά νά συνεχίσουμε τούς ἀγῶνες μας, μέχρις ὅτου κατισχύσουν καί στήν αἰμορραγοῦσα πατρίδα μας οἱ ἀξίες τῆς ἐλευθερίας καί τῆς δικαιοσύνης.

Ἀναμνησκόμεθα μέ βαθύτατη συγκίνηση τῆς ἀδελφικῆς φιλοξενίας καί ὅλων ἐκείνων τῶν φιλοφρονήσεων, καθῶς καί τῆς ἀβραμιαίας φιλοξενίας, τῆς ὁποίας ἐτύχαμε στή φιλόξενη χώρα σας. Θά μᾶς μείνει δέ ἀξέχαστη ἐκείνη ἡ ὁμορφη καί πολύωρη πορεία ἀπό τό Ἐλσίνκι μέχρι τό Κουόπιο, ὅπου εἶναι καί ἡ καθέδρα Σας.

Ἐπισκεπτόμενοι ἱερούς ναούς, μοναστήρια, βιβλιοθῆκες καί τή Θεολογική Σχολή, βιώσαμε τήν πρόοδο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Φιλλανδίας, καθῶς καί τούς ἀγῶνες Σας γι' αὐτήν.

Σεβασμιώτατε,

Εἶναι ἡ δεύτερη φορά πού ἐπισκέπτεστε τήν Κύπρο ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Καρελίας καί πάσης Φιλλανδίας. Αὐτή τή φορά ἐπισήμως. Τήν ἐπίσκεψή Σας αὐτή δέν τήν ἐκλαμβάνουμε ὡς ἐθιμοτυπική ἐπίσκεψη ἑνός Προκαθημένου, ὅπως συνηθίζεται στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἀλλά τήν θεωροῦμε ὡς μία ἐπίσκεψη οὐσιαστική, κατά τήν ὁποία θά συναντήσετε περιπόθητους ἐν Κυρίῳ ἀδελφούς.

Θά μᾶς δώσετε τή χαρά νά ἀνταλλάξουμε ἀπόψεις γιά τά μέγала ἐκκλησιαστικά θέματα καί θά μᾶς προσφέρετε, ἀπό τή σοφία Σας, τίς βιωματικές Σας ἐμπειρίες, γύρω ἀπό τά θέματα τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, τῆς ὁργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς διαποίμανσης τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Κατά τήν ἐδῶ σύντομη παραμονή Σας, Ἁγιε Ἀδελφέ, θά ἔχετε τήν εὐκαιρία νά ἐπισκεφθεῖτε μνημεῖα ἱερά καί σεβάσματα πανορθόδοξα καί παγχριστιανικά, τά ὁποῖα μαρτυροῦν τή χριστιανικότητα καί τήν ἑλληνικότητα τοῦ νησιοῦ μας, διά μέσου τῶν αἰώνων.

Θά βαδίσετε στά βήματα τῶν Ἀποστόλων Βαρνάβα, Παύλου καί Μάρκου καί θά ἀφουγκραστεῖτε νοερῶς τή χριστιανική διδασκαλία τόσο τῶν Ἀποστόλων ὅσο καί τῶν Πατέρων καί Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, τῶν εἴκοσι χριστιανικῶν αἰώνων.

Θά ἔχετε τή χαρά νά ἐπισκεφθεῖτε τίς Βασιλικές καί Σταυροπηγιακές μας Μονές τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου, τοῦ Μαχαιρᾶ καί τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου καί νά βιώσετε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τήν πολυσχιδή καί πολύπλευρη χριστιανική καί πολιτιστική τους ἀκτινοβολία.

Θά γνωρίσετε ἐκ τοῦ πλησίον περίλαμπρα ἱστορικά μοναστήρια, ὅπως τῆς Χρυσορροϊατίσσης, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀλαμάνου, τῆς Ἁγίας Θέκλας, μαρτύρια ἀδιάψευστα τῆς ἀπό αἰώνων χριστιανικῆς μας ταυτότητας.

Ἀλλά φεῦ, Ἁγιε Ἀδελφέ, δέν θά μπορέσετε νά ἐπισκεφθεῖτε τόν τάφο τοῦ ἱδρυτοῦ καί προστάτου τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Δέν θά μπορέσετε νά δεῖτε τόν τάφο τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, οὔτε νά προσκυνήσετε στήν Ἱερά Μονή τοῦ

Ἀποστόλου Ἀνδρέα στήν Καρπασία, οὔτε στό ναό τοῦ Ἀγίου Μάμαντος στή Μόρφου. Καί τοῦτο γιατί ἡ μπότα καί τό ξίφος τοῦ βάρβαρου κατακτητῆ μᾶς τό ἀπαγορεύει ἐδῶ καί τριανταέξι συναπτά χρόνια.

Θά ἔχετε, ὅμως, τή δυνατότητα νά γνωρίσετε ὁλόκληρο τό λαό μας, πρόσφυγες καί μή καί νά διαπιστώσετε τούς πόθους καί τούς ὁραματισμούς τους γιά μιᾶ πατρίδα ἐλεύθερη καί ἀπαλλαγμένη ἀπό ἀλλόθρησκους εἰσβολεῖς καί ὁποιαδήποτε ἄλλα στρατεύματα κατοχῆς.

Ὁ λαός αὐτός θά Σᾶς ὑποδεχτεῖ μέ αἰσθήματα βαθύτατου σεβασμοῦ καί θά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ εὐκαιρία νά Σᾶς ἐκφράσει τά αἰσθήματα τῆς χαρᾶς του γιά τήν ἐδῶ παρουσία Σας καί τοῦ θαυμασμοῦ του γιά τό πολυσχιδές ἔργο Σας.

Ὡς εὖ παρέστητε, Σεβασμιώτατε».

Στήν ἀντιφώνησή του, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας εὐχαρίστησε τόν Μακαριώτατο γιά τήν πρόσκληση, ἀλλά καί γιά τή φιλοξενία, πού τοῦ παρέχει ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, καί παράλληλα ἐξέφρασε τή μεγάλη του χαρά γιά τή σύναξη τῶν πιστῶν, προκειμένου νά τόν ὑποδεχτοῦν στόν ἱστορικό χῶρο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου. Ἀκολουθῶς, ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε στή σημαντικότητα τῶν ἱερῶν μνημείων τῆς νήσου μας, λέγοντας, μεταξύ ἄλλων, τά ἑξῆς: *«Βαδίζουμε στά βήματα τῶν Ἀποστόλων Παύλου καί Βαρνάβα, στά ἱστορικά αὐτά μέρη. Γνωρίζουμε τίς βαθιές καί ἀρχαῖες ρίζες τῆς Ἐκκλησίας σας καί ἐπίσης τήν ἱστορία τοῦ λαοῦ σας»*. Καί ὑπογράμμισε, πῶς *«ὁ λαός τῆς Φιλλανδίας παρακολουθεῖ τίς ἐξελίξεις πού γίνονται στόν τόπο σας μέ λύπη, ἀλλά καί ἐνδιαφέρον. Εἶναι δύσκολος ὁ ἀγώνας πού διεξάγετε καί μᾶς θυμίζει τή δική μας ἱστορία. Ἐκφράζουμε τή λύπη μας γιά τήν κατάσταση. Ὑπάρχει, ὅμως, ἐλπίδα γιά ἕνα καλύτερο μέλλον»*.

Συνεχίζοντας τήν ἀντιφώνησή του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Λέων ἀναφέρθηκε στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Φιλλανδίας. *«Ἡ Ἐκκλησία μας δέν ἔχει ἱστορία 2000 ἐτῶν, ὅπως ἡ δική σας»*, ση-

μείωσε ὁ Σεβασμιώτατος, καί πρόσθεσε: «Ὡστόσο ἔχει ρίζες ἱστορικές, ἀφοῦ, λόγω τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, δημιουργήθηκαν οἱ συνθῆκες, ὥστε ὁ Χριστιανισμός νά μεταλαμπαδευτεῖ καί στή Φιλλανδία. Ἡ Ἐκκλησία μας γεννήθηκε ἀπό τοὺς μοναχοὺς, πού ἔφθασαν στίς περιοχές μας... Ἡ Ὁρθοδοξία στό δυτικό κόσμος, ἀλλά καί στή χώρα μας, ἐξακολουθεῖ νά ἐδραιώνεται...».

Ἐν κατακλείδι, ὁ Φιλλανδός Ἀρχιεπίσκοπος διαβεβαίωσε, ὅτι «ὅπου θά βρισκομαι, θά κηρύττω τό ἐθνικό σας πρόβλημα. Καί πάλιν εὐχαριστῶ γιά τήν ἀγάπη σας καί τή φιλοξενία».

Μετά τή δοξολογία ἀνῆλθον πάντες στό Μεγάλο Συνοδικό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπου τό πλῆθος τῶν κληρικῶν καί τῶν πιστῶν ὑπέβαλαν τά σέβη τους στόν Ἀρχιεπίσκοπο Φιλλανδίας.

Στή συνέχεια ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Λέων ἐπισκέφθη τό διαμέρισμα τοῦ ἀείμνηστου Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' καί τό Βυζαντινό Μουσεῖο τοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' καί παρακάθησε σ' ἀνεπίσημο γεῦμα στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή.

Τό ἀπόγευμα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας ἐπισκέφθη τόν Τύμβο τῆς Μακεδονίτισσας καί τά «Φυλακισμένα Μνήματα». Καί στίς δύο περιπτώσεις τέλεσε Τρισάγιο καί κατέθεσε στέφανο, ἐνημερώθηκε δέ κατάλληλα γιά τά ἐκεῖ διαδραματισθέντα, ἐκφράσας τή συγκίνηση καί τό συγκλονισμό του γι' αὐτά, ἀλλά καί τή συμπαραστάσή του πρὸς τό χειμαζόμενο λαό τῆς Κύπρου.

Τό πρωί τῆς Κυριακῆς, 7ης Φεβρουαρίου, ἐτελέσθη στόν ἱ. ναό Εὐαγγελισμοῦ Παλουριωτίσσης συλλειτουργοί τῶν Ἀρχιεπισκόπων Κύπρου Χρυσοστόμου καί Φιλλανδίας Λέοντος, τῶν Μητροπολιτῶν Ναυκράτιδος Κυρίλλου, Βόστρων Τιμοθέου, Κιτίου Χρυσοστόμου καί Κύκκου Νικηφόρου καί τῶν Χωρεπισκόπων Μεσαορίας Γρηγορίου, Χύτρων Λεοντίου καί Ἀρσινόης Νεκταρίου. Στό τέλος τῆς θείας λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος προσφώνησε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Φιλλανδίας ὡς ἑξῆς:

Από το συλλέγτρογο τῶν Ἀρχιεπισκόπων Κύπρου καί Φιλανδίας καί τῶν Κυπρίων Ἱεραρχῶν.

«Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Καρελίας καί πάσης Φιλλανδίας κ. Λέον,

Πανιερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἅγιοι ἀδελφοί,

Λαέ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένε,

Μέσα στήν κατανυκτική ἀτμόσφαιρα τοῦ Τριωδίου, μέ τό βλέμμα ἤδη στραμμένο πρός τόν Σταυρό καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, ὅπου μᾶς ποδηγετεῖ ἡ Ὁρθόδοξή μας Ἐκκλησία, ἀξιωνόμαστε τῆς χαρᾶς τῆς σημερινῆς συλλειτουργίας.

Ἀσφαλῶς δέν θά πρωτοτυποῦσα, ἂν ἔλεγα, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία βιώνεται μέ τή λατρευτική ζωή κι ὅτι κορύφωσιν αὐτῆς τῆς βίωσης συνιστᾷ ἡ Θεία Λειτουργία. Μέ τή Θεία Λειτουργία πραγματοποιεῖται ἡ κατ' ἐξοχήν κοινωνία μέ τόν ἐν Τριάδι Θεό, ἀλλά καί ἐπισφραγίζεται, διά τοῦ «ἐνός Ἄρτου» καί τοῦ ἐνός «κοινοῦ ποτηρίου» τῆς πίστεως, ἡ ἐνότητα ὅλων ἡμῶν τῶν Ὁρθοδόξων, τῶν Ὁρθοδόξων πού κατοικοῦν στήν Κύπρο, ἀλλά καί στή Φιλλανδία καί «ἐν παντί τόπῳ τῆς δεσποτείας Χριστοῦ».

Ἀφοῦ, λοιπόν, διά τῆς μεταλήψεως τῶν ἀχράντων Μυστηρίων ἐκμηδενίσουμε ἀποστάσεις καί διαφορές καί γίναμε **«σύσσωμοι» καί «σύναιμοι»** μέ τόν Χριστό, μέ πολλή χαρά καί αἰσθήματα βαθιάς συγκίνησης σᾶς καλωσορίζουμε, Σεβασμιώτατε, μαζί μέ τήν τίμια συνοδεία σας, καί ἐπίσημα στή νῆσο μας. Σᾶς ὑποδεχόμαστε ὡς τόν «ἄγγελο τῆς Ὁρθοδοξίας» εἰς τόν Βορρᾶ τῆς Εὐρώπης, τόν παρέχοντα τήν καλή ὁμολογία τῆς ἀμωμήτου πίστεώς μας καί τήν μαρτυρία τοῦ ἥθους της μέσα σ' ἓνα ἐτερόδοξο περιβάλλον. Δέν σᾶς νιώθουμε μακριά μας. Ἡ κοινή ὀρθόδοξη παράδοσή μας ἀποτελεῖ ζωντανή γέφυρα μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Κι ἡ γέφυρα τῆς προσευχῆς μᾶς συνδέει πάντοτε, παρ' ὅλες τίς ἀποστάσεις καί τά ἐξωτερικά ἐμπόδια.

Προσωπικά, ἀναπολοῦμε καί τή μόλις πρό ὀλίγων μηνῶν εἰρηνική ἐπίσκεψή μας στήν αὐτόνομη Ἐκκλησία τῆς Φιλλανδίας καί τή συνάντηση καί συναναστροφή μαζί σας. Ἀναμνησκόμαστε, ἀκόμα καί τή δική σας ἀνεπίσημη ἐπίσκεψη, τό 2004, στήν Κύ-

προ, πού μᾶς ἔδωσε τή δυνατότητα νά σᾶς γνωρίσουμε ἀπό τότε καί νά ἐκτιμήσουμε τά πολλά χαρίσματα πού σᾶς περικλοπούν.

Τή μεγάλη χαρά τῆς παρουσίας σας μεταξύ μας, Σεβασμιώτατε, τήν μοιραζόμαστε μέ ὅλη τή μακρά σειρά τῶν ἀοιδίμων προκατόχων μας, ἀλλά καί τή φάλαγγα τῶν ἀγίων τοῦ μαρτυρικοῦ τόπου μας. Συναγάλλονται μαζί μας οἱ «θεοφόροι Ἀπόστολοι» Βαρνάβας, Παῦλος καί Μᾶρκος, οἱ ἱδρυτές τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀγάλλονται βλέποντας τήν Ἐκκλησία πού ἱδρυσαν νά μένει «ἀσάλευτη εἰς τοὺς αἰῶνας» καί ἐσᾶς νά βαδίζετε στοὺς ἴδιους χώρους, πού καί ἐκεῖνοι πρὶν ἀπὸ δύο χιλιάδες, περίπου, χρόνια ἐβάδισαν. Σᾶς ὑποδέχονται, σήμερα, ὁ ἅγιος Νεόφυτος ὁ ῥῆγκλειστος, ὁ ἅγιος Ἡρακλείδιος, ὁ ἅγιος Πανάρετος. Θά αἰσθάνεστε, ἤδη, τήν αὖρα τῆς ἀγιότητος νά ἀναδίδεται ἀπὸ τή γῆ μας. Θά τό ἀντιληφθεῖτε καλύτερα, ὅταν θά ἐπισκεφθεῖτε, ἀπὸ αὖριο, τίς Μητροπόλεις μας καί τοὺς ἀγιασμένους, ἀπὸ τοὺς πνευματικούς ἀγῶνες, χώρους ἀσκήσεως καί τελειώσεως τῶν πολλῶν ἀγίων μας, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων καί ἡ νῆσος μας ὀνομάστηκε «**ἀγία νῆσος**».

Οἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας ἦταν καί εἶναι ἄριστες. Μᾶς συνδέουν ἐκτός τῶν ἄλλων ἡ κοινὴ ἀγάπη καί ὁ σεβασμὸς πρὸς τό Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Μᾶς συνδέει καί κοινὴ παράδοση, στήν ὁποία παραπέμπει κι ὁ ἅγιος Σέργιος, ὁ ὁμοεθνὴς μας, ῥῆλληνας, μοναχὸς πού μετέφερε τήν πνευματικὴ παράδοση τοῦ Βυζαντίου καί τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου στήν Καρελία, ἱδρύνοντας μαζί μέ τὸν ἅγιο Γερμανό, στό ἀνατολικό μέρος τῆς Φιλλανδίας, τήν ἱστορικὴ μονή τοῦ Βάλαμο. Οἱ δεσμοὶ συσφίχθηκαν, περαιτέρω, στό πρόσφατο παρελθόν μέ τήν προσωπικότητα τοῦ προκατόχου σας, τοῦ σημερινοῦ Γέροντος Μητροπολίτου Νικαίας Ἰωάννου, μέ τὸν ὁποῖο συνεργαστήκαμε πολλάκις στίς Πανορθόδοξους Διασκέψεις καί σέ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ συνέδρια. ῥῆγιναν οἱ δεσμοὶ αὐτοὶ πιό στενοὶ μέ τή δική σας προσωπικότητα καί κορυφώνονται σήμερα, μέ τήν ἐπίσημη ἐπίσκεψή σας στήν Κύπρο.

Οἱ δύο μας Ἐκκλησίες, παρά τό μικρὸ ἀριθμητικὸ μέγεθος

τους, ἔχουν καί εὐθύνη, ἀλλά καί προοπτική μεγάλη, λόγω τῆς ἔνταξης τῶν χωρῶν μας στήν Ἑνωμένη Εὐρώπη. Καλούμαστε σήμερα, ὡς Ἐκκλησία, νά δράσουμε σ' ἕνα κόσμο πού, μέσα στήν οἴησή του, ἀπέρριψε τόν Θεό καί ζεῖ τώρα τίς συνέπειες τῆς ἀπουσίας του. Χωρίς τό Θεό πού τοῦ ἐμβάλλει τήν ἐπίγνωση τῶν ὁρίων του, ἀλλά καί τήν συναίσθηση τῆς εὐθύνης του, νόμισε ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος πῶς ὅλα τοῦ ἐπιτρέπονται. Κατά τή λογική του, ἀφοῦ ὅλα τά κατασκευάζει, μπορεῖ καί ὅλα νά τά κατευθύνει καί νά τά ὁρίζει. Οἱ ἐφευρέσεις του, ὅμως, χωρίς τόν σωτήριο περιορισμό τοῦ Θεοῦ, μεταβλήθησαν σέ ὄργανα διάλυσης τῶν κοινωνιῶν καί τῶν ἠθικῶν θεσμῶν. Δημιούργησαν μιά κοινωνική ἀγωγή μέ πολύ λίγο σεβασμό πρὸς τίς ἠθικές καί πνευματικές ἀξίες καί μέ ἀκατάσχετη τάση πρὸς τίς ὑλικές. Ἡ αὔξηση τῆς βίας καί τῆς τρομοκρατίας, ἡ καταπάτηση κάθε ἔννοιας δικαίου, ἡ εἰδωλοποίηση παθῶν καί ἐπιθυμιῶν, προσδιορίζουν τό στίγμα μιᾶς κοινωνίας, τῆς ὁποίας μόνη ἀλλαγὴ φαίνεται νᾶ ᾖ ναι τό ὅτι καταντᾷ συνεχῶς καί περισσότερο ἀπάνθρωπη.

Ὁ σύγχρονος κόσμος καί ἰδιαίτερα ἡ Εὐρώπη, στήν ὁποία ἀνήκουμε καί στήν ὁποία ζοῦμε, ἔχει ἀνάγκη τῶν προτάσεων πού καταθέτει ἡ Ὁρθοδοξία γιά νά βγεῖ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπό τά ἀδιέξοδά του. Ἡ Ὁρθοδοξία δέν ὑπόσχεται ὑλικά ἀγαθὰ στόν ἄνθρωπο. Οὔτε καί διαθέτει τέτοια. Τοῦ δίνει, ὅμως, διέξοδο στή μοναξιά του, ἀπαντήσεις στήν ἀνασφάλειά του, ὑποδείξεις γιά ἄρση τῆς ἀπανθρωπιᾶς του, τόν στρέφει πρὸς ἐκζήτηση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Χαιρόμαστε ἰδιαίτερα, Σεβασμιώτατε, γιατί ἡ ἐπίσκεψή σας στήν Κύπρο μᾶς δίνει τήν εὐκαιρία νά συμπροβληματιστοῦμε στά θέματα αὐτά καί νά ἀναζητήσουμε ἀπό κοινοῦ διεξόδους στά σημερινά, μακράν τοῦ Θεοῦ, ἀδιέξοδα.

Τήν ἀνάγκη τῆς στροφῆς μας πρὸς τόν ἄνθρωπο μέ σκοπό τή συμπαράσταση πρὸς αὐτόν καί τήν ὑποβοήθησή του νά ξεπεράσει τίς δυσκολίες καί τά ἀδιέξοδα τῆς ζωῆς, τονίζει καί ἡ σημερινή εὐαγγελική περικοπή. Ὡς κριτήριο γιά τήν ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ εὐ-

νύμων τοῦ Θεοῦ κατάταξη τῶν ἀνθρώπων, τίθεται ἡ στάση τους ἀπέναντι στό συνάνθρωπο. Ἡ μεγάλη σημασία πού δίδεται στή στάση μας αὐτή, δέν τονίζει ἀπλῶς τήν ἰσότητα καί τήν κοινή καταγωγή ὅλων μας ἀπό τόν πρῶτο Ἀδάμ, οὔτε καί τήν κοινή σωτηρία ἀπό τόν δεύτερο Ἀδάμ. Τονίζει κυρίως τό γεγονός τῆς συνύπαρξής μας, ὡς μελῶν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅπως, ἐάν «πάσχη ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τά μέλη», ἔτσι, ἄν θεραπευτεῖ τό πάσχον μέλος, ἀνακουφίζεται ὁλόκληρος ὁ ὀργανισμός. Ἡ θεραπεία, ἐπομένως, δέν προσφέρεται μόνο στό πάσχον μέλος, ἀλλά μέσω αὐτοῦ σ' ὁλόκληρη τήν ὑπόστασή μας. Τό ἴδιο συμβαίνει καί μέ τά πονεμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τούς «ἐλαχίστους ἀδελφούς». Ἀγκαλιάζοντάς τους μέ τήν ἀγάπη μας καί ἀπαλύνοντας τόν πόνο τους, ἀνακουφίζουμε τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τόν ἴδιο τόν Θεάνθρωπο, καί οὐσιαστικά ἡ προσφορά μας ἀναφέρεται σ' Ἐκεῖνον.

Οἱ ὑπηρεσίες μας, ὡς ἐκ τούτου, Ἁγιε Ἀδελφέ, πρὸς τόν ἄνθρωπο τοῦ καιροῦ μας, ὅπως ἐπιβάλλει ἡ ὑποχρέωσή μας ὡς Προκαθημένων τῶν Ἐκκλησιῶν μας, εἶναι ὑπηρεσίες πρὸς τόν ἴδιο τόν Χριστό. Τά λόγια του στή σημερινή παραβολή εἶναι ξεκάθαρα: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Σεβασμιώτατε,

Ἐάν ἐπισκεπτόσασταν ἄλλη Ἐκκλησία, ὁ λόγος τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἰσως νά τερματιζόταν ἐδῶ. Δέν μπορούμε, δυστυχῶς, ἐμεῖς νά σταματήσουμε ἐδῶ. **«Κἂν ἡμεῖς σιγήσωμεν, οἱ κατεχόμενοι λίθοι τῆς πατρίδος μας κεκράζονται»**. Καί σήμερα, στὸν 21ο αἰῶνα, στὸν αἰῶνα τῆς ἐλευθερίας καί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἡ Κύπρος ὑποφέρει. Βρίσκεται μάλιστα στήν πιό δεινὴ θέση τῆς ἱστορίας τῆς. Ἡ Τουρκία, πού ἀπὸ τό 1974 μᾶς ἐπετέθη βάρβαρα καί κατάκτησε μέ τὴ βία τό 37% τῶν πατρίων ἐδαφῶν μας, προχωρεῖ ὑπὸ τὴν ἀνοχή τῆς «πολιτισμένης» ἀνθρωπότητας στήν ἐφαρμογὴ τῶν ἀνόσιων σχεδίων τῆς, πού εἶναι σέ ὅλους ξεκάθαρα καί συνίστανται στήν ἐπιβολή, τώρα, μιᾶς θνησιγενοῦς

διευθέτησης, πού θά ὀδηγήσει, σέ λίγο, στήν τουρκοποίηση τῆς Κύπρου. Ἀφοῦ ἐφάρμοσε ἓνα ἐθνικό ξεκαθάρισμα, διώχνοντας ὅλους τούς Ὀρθόδοξους Χριστιανούς ἀπό τίς ἐστίες τους, ἐποικίζει μέ Τούρκους ἀπό τήν Ἀνατολία τίς κατεχόμενες περιοχές μας, μεταβάλλοντας τό δημογραφικό χαρακτῆρα τῆς χώρας μας. Κι ἀκόμα προσπαθεῖ νά ἐξαλείψει κάθε τι πού ὑπενθυμίζει τόν ἐλληνικό καί χριστιανικό χαρακτῆρα τῆς περιοχῆς.

Στά κατεχόμενα, πέραν ἀπό 500 Ὀρθόδοξοι ναοί βρίσκονται σέ ἄθλια κατάσταση. Μερικοί κατεδαφίστηκαν, ἄλλοι μετετράπησαν σέ μουσουλμανικά τεμένη, ἄλλοι σέ οἴκους διασκέδασης, στρατόπεδα, ἀκόμα καί σέ στάβλους ζώων. Καί μερικοί ἀφέθησαν στήν καταλυτική φθορά τοῦ χρόνου. Οἱ εἰκόνες καί τά ἱερά σκεύη μας πωλοῦνται ὡς ἐμπορεύματα στίς ἀγορές τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀμερικῆς. Ζητήσαμε, ὡς Ἐκκλησία, νά μᾶς ἐπιτραπεῖ νά ἐπιδιορθώσουμε τούς ναούς μας, οἱ ὁποῖοι θά πρέπει νά ἀποδοθοῦν στή λατρεία τοῦ Θεοῦ. Κι ὅμως, ἡ Τουρκία, πού κάνει ἐπιδείξεις καλῆς, δῆθεν, θέλησης, καί σεβασμοῦ τῆς διεθνοῦς τάξης καί νομιμότητας, ἀκόμα καί σ' αὐτό τό θέμα τῆς συντήρησης θρησκευτικῶν μνημείων καί μνημείων πολιτισμοῦ μένει ἀνάλγητη.

Ζητοῦμε, ἅγιε ἀδελφέ, καί τή δική σας βοήθεια. Τήν παρέμβασή σας στήν Κυβέρνηση καί στίς ἀρχές τῆς χώρας σας, ἀλλά καί ὅπου διαθέτετε πρόσβαση, προκειμένου νά σωθεῖ ὁ λαός μας ἀπό «τήν καταδυναστείαν τοῦ ἀλλοτρίου». Πολύ περισσότερο ἐκζητοῦμε τίς θεοπειθεῖς προσευχές σας γιά ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας.

Σεβασμιώτατε,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐπίσημης ἐπίσκεψής σας, ἀπεφάσισε ὁμόφωνα, νά σᾶς ἀπονεύει τήν ἀνώτατη διάκριση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τό χρυσοῦν παράσημο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Εἶναι ἔνδειξη τιμῆς καί ἀγάπης πρὸς τό πρόσωπό σας, καθώς καί βαθιάς ἐκτίμησης πρὸς τήν Ἐκκλησία τῆς Φιλλανδίας. Δεχθεῖτε αὐτή τή διάκριση καί νά θυμᾶστε, ὅτι ὁ τάφος τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, ἡ μορφή τοῦ

ὁποίου εἰκονίζεται στό παράσημο, βρίσκεται ὑπό κατοχήν. Εἶναι ἀπροσπέλαστος σ' ὅσους, ἐλεύθερα καί χωρίς νά προσκυνήσουν τήν κατοχή, θέλουν νά τόν ἐπισκεφθοῦν. Εὐχηθεῖτε καί σεῖς, Σεβασμιώτατε, καί προσευχηθεῖτε στό Θεό νά μή ἀργήσει ἡ ὥρα τῆς ἀπελευθέρωσης. Γιά νά μπορέσουμε ἔτσι, σέ μιά νέα ἐπίσκεψή σας, νά σᾶς ξεναγήσουμε καί στόν Ἀπ. Βαρνάβα, καί στόν Ἀπ. Ἀνδρέα, καί στήν Κερύνεια, στήν Ἀμμόχωστο, στή Μόρφου καί σ' ὅλη τή σκλαβωμένη σήμερα γῆ μας».

Ὁ Μακαριώτατος παρασημοφορεῖ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Φιλλανδίας.

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος ἐπέδωσε στόν Ἀρχιεπίσκοπο Φιλλανδίας τό χρυσοῦν παράσημο τοῦ Ἀπ. Βαρνάβα, πού ἀποτελεῖ τήν ἀνώτατη διάκριση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ Μητροπολίτης Κιτίου ἀνέγνωσε τό σχετικό Ἀρχιεπισκοπικό Γράμμα.

Στήν ἀντιφώνησή του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας εἶπε περίπου τά ἀκόλουθα (κατά μετάφραση ἀπό τή φιλλανδική στήν ἑλληνική ὑπό τοῦ Γραμματέως του):

«Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε κ. Χρυσόστομε, Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς, ἀδελφοί καί ἀδελφές ἐν Χριστῷ,

Σᾶς εὐχαριστῶ ἐκ καρδίας γιά τά σοφά σας λόγια. Ἀναφέρατε πολλούς δεσμούς, πού ἐνώνουν τήν Κύπρο καί τή Φιλλανδία. Εἶναι ἱεροί Ἀπόστολοι, ἅγιοι Μάρτυρες καί ὅσοι Πατέρες. Οὐτε ἐπιτρέπεται νά ξεχνᾶμε τίς σχέσεις τῶν σημερινῶν ἀρχιερέων, ἱερέων, μελῶν τῶν Ἐκκλησιῶν μας. Ἐπίσης πρέπει νά τονίσουμε καί τό ρόλο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς ἐπισφράγισμα τῶν σχέσεων τῶν Ἐκκλησιῶν μας.

Βρισκόμαστε στήν κοινή Εὐρώπη μας μπροστά σέ πολλές προκλήσεις. Μποροῦμε νά κοιτάζουμε πρός τό μέλλον μέ ἐμπιστοσύνη, ἄν ἐρευνᾶμε τήν ἱστορία καί βρίσκουμε ἀπό ἐκεῖ τά μέσα νά ἀντιμετωπίσουμε τήν ἀλλαγή. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας πέρασε διά μέσου πολλῶν ταραχῶν τῆς Ἱστορίας, μένοντας πιστή στή δική της κλήση. Ποία εἶναι αὐτή ἡ κλήση τῆς Ἐκκλησίας μας καί πῶς καταφέραμε νά μείνουμε ἀπό αἰῶνες μιά Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία;

Πρῶτα εἶναι ἡ διεθνικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθοδοξία δέν εἶναι ὅπως τά κράτη, πού, δυστυχῶς, συχνά φύλαγαν τήν ἀκεραιότητά τους μέ πολιτικά μονοπώλια. Ἡ στενή ἐπιδίωξη ἰδιοῦ συμφέροντος καταλήγει χωρίς ἐξαίρεση καί στήν πνευματική πτώχευση. Κάτι τέτοιο ἦταν πάντα ξένο μέσα στήν Ὁρθοδοξία.

Ἡ δεύτερη δύναμις τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ καταφυγή πρός τόν Θεόν. Ἡ Ἐκκλησία δέν παραδόθηκε στό ἔλεος τῶν πολιτικῶν ἢ καταναλωτικῶν δυνάμεων καί θυμᾶται πάντοτε, ὅτι αὐτή, διαφορετικά ἀπό τήν Πολιτεία, διευθύνει τόν κόσμο μέ ἀξίες. Τό θέλημα τοῦ ἀοράτου ἐχθροῦ, ἀλλά καί τά ἔργα τοῦ δυνατοῦ Θεοῦ, χρειάζονται ἕνα θεσμό, ὁ ὁποῖος δέν σαλεύεται ἀναλόγως μέ τίς κατά καιρούς συνθηκες. Αὐτός ὁ θεσμός εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Τό τρίτο πρᾶγμα πού ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας κατάφερε νά διαφυλάξει, ὡς πιστή στήν κλήση της, εἶναι ἡ ἐλευθερία. Ὅπως τό ἀναφέρατε, σεβαστέ ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ, οἱ ἄνθρωποι

Οι Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου και Φιλανδίας μετάξυ τῆς μαθητιώσας νεολαίας.

στήν Ίστορία κακομεταχειρίστηκαν τό θεόσταλτο δῶρο τῆς ἐλευθερίας. Ἡ χριστιανική ἐλευθερία δέν ἐννοεῖ σέ καμμιά περίπτωση, ὅτι ὅλα ἐπιτρέπονται ἢ ὅτι οἱ ἠθικές ἀρχές εἶναι σχετικές.

Ἡ γνήσια Χριστιανική ἐλευθερία σημαίνει τό ζύγισμα τῶν ιδεῶν καί τῶν διαθέσεων μέ τή ζυγαριά τῶν ιδανικῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτό σημαίνει ἐλευθερία νά δρᾷ κανεῖς ἐλεύθερα καί σύμφωνα μέ τή συνείδησή του, ἀλλά καί συγχρόνως δίχως νά προσβάλλει τόν ἄλλο καί πρό πάντων ἔχοντας ὑπόψιν του τήν θέση τῶν ἀσθενεστέρων.

Ἡ διεθνικότητα, ἡ ἀκράδαντη προσήλωση στά ιδανικά τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καί ὁ σεβασμός τοῦ πολύτιμου δώρου τῆς ἐλευθερίας εἶναι οἱ τρεῖς ἀρχές, μέ τίς ὁποῖες ἡ Ἐκκλησία καί παλαιότερα ἐπέζησε ἀνάμεσα στίς πολιτικές καί οἰκονομικές ἀλλαγές. Ἡ διεθνής ἀλληλεγγύη, τό Εὐαγγέλιο καί ἡ ἐλευθερία εἶναι αὐτές οἱ ἀρχές, πού χαρακτηρίζουν καί τήν Θεοσκέπαστη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, τῆς ὁποίας εἶσθε ὁ Ποιμὴν.

Ἄν καί ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας εἶναι ἓνα ἀναπόσπαστο μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτιστικῆς κληρονομίας, εἶδαμε εἰδικά στόν 20ό αἰῶνα, πῶς ἐν τῷ ὀνόματι δῆθεν τῆς προόδου ὀρισμένοι κατέστρεψαν τόν εὐρωπαϊκό πολιτισμό. Ὁ Κομμουνισμός καί ἄλλες δικτατορικές καταστάσεις εἶδαν τήν Ὁρθοδοξία σάν μιὰ ὀπισθοδρομική κατάσταση τοῦ περασμένου κόσμου.

Δέν χάθηκε, ὅμως, ἡ Ὁρθοδοξία ἀπό τήν Εὐρώπη, ἀλλά διαδραματίζει ἓνα πολύ σπουδαῖο ρόλο στήν Ίστορία μας. Γι' αὐτό πρέπει νά συνεργαστοῦμε ὡς τοπικές Ἐκκλησίες γιά νά διατηροῦμε τήν κοινή μας πολιτιστική παράδοση ζωντανή στό σύγχρονο κόσμο.

Μακαριώτατε! Εὐχαριστῶ θερμῶς γιά τό ὑψηλό παράσημο πού πῆρα. Ἀπό τή δική μου πλευρά θά κάνω ὅλα ὅσα μπορῶ γιά νά σέβεται ἡ Εὐρωπαϊκή Ἑνωση τό δικαίωμα τῶν μελῶν της νά διατηροῦν τήν πολιτιστική κληρονομιά τους. Ἡ ἀγάπη μας καί ἡ συμπαράσταση τῆς Φιλλανδικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τήν Ἀγιώτατη Ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Κύπρου εἶναι δεδομένες».

Μετά τή θεία λειτουργία παρετέθη πρόγευμα στήν αίθουσα τοῦ ἱ. ναοῦ καί μετά γεῦμα στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή, στό ὁποῖο παρακάθησαν, πλὴν τῶν συλλειτουργησάντων Ἀρχιερέων, καί οἱ Κυρηναίος, Κωνσταντίας, Ταμασοῦ καί Καρπασίας, καθῶς καί ὁ Ἀγγλικανός Ἐπίσκοπος, οἱ διπλωματικοί ἐκπρόσωποι τῆς Φιλλανδίας καί τῆς Ἑλλάδος καί τό ἀνώτερο προσωπικό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Κατά τό γεῦμα ἔγιναν προπόσεις καί ἀνταλλάγηκαν δῶρα μεταξύ τῶν δύο Προκαθημένων.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας καί ἡ συνοδεία του μετέβησαν στή Μονή Ἀγ. Θέκλης παρά τή Μοσφιλωτή. Ἐκεῖ τούς ὑποδέχθηκαν ὁ Μητροπολίτης Τριμυθοῦντος Βαρνάβας, ἡ Ἡγουμένη Κωνσταντία καί οἱ ἀδελφές τῆς Μονῆς, κλῆρος καί λαός τῆς περιοχῆς.

Στό καθολικό τῆς Μονῆς ἐψάλη δέηση καί ἀνταλλάγηκαν προσφωνήσεις καί δῶρα μεταξύ τῆς Ἡγουμένης καί τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Τό ἑσπέρας ὁ Ἐπίτιμος Γεν. Πρόξενος τῆς Φιλλανδίας καί ἡ κα Δημοσθένους Σεβέρη παρέδεσαν στήν οἰκία τους πρὸς τιμὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λέοντος δαῖπνο, στό ὁποῖο παρακάθησαν ὁ Μακαριώτατος, οἱ συνοδεῖες τῶν δύο Προκαθημένων καί ἄλλοι.

(Συνεχίζεται)